

3.12.2015

AMPUMA-ASELUPAMENETTELYÄ KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMISTA KOSKEVA HANKE

Asettaminen Sisäministeriö on tänään asettanut säädöshankkeen uudistamaan ampuma-aselupamenettelyä koskevaa lainsäädäntöä.

Toimikausi Hankkeen toimikausi on 3.12.2015–31.12.2016.

Tausta Ampuma-aselupamenettelystä säädetään ampuma-ase-laissa (1/1998). Poliisin ampuma-aselupa-asioissa nykyisin noudattamat, voimassa olevan lainsäädännön mukaiset käytännöt ovat saaneet osakseen kritiikkiä. Hankkimis- ja hallussapitolupa-asioissa asiointi vaatii useita henkilökohtaisia käyntejä ja lupamenettely koetaan monimutkaiseksi ja hankalaksi. Asiakkaiden lisäksi poliisin oma henkilöstökään ei pidä nykykäytäntöjä kaikilta osin tarkoituksenmukaisina.

Maaliskuussa 2014 Poliisihallitus asetti työryhmän pohtimaan ja kehittämään ampuma-aselupa-asioden laatua sekä sujuvuutta erityisesti lupa-asioden kokonaiskäsitteilyajan ja asiakasrajapinnassa tapahtuvan prosessin kannalta. Työryhmä katsoi joulukuussa 2014 jättämässään raportissa, että ampuma-aselaki kaipaisi kokonaisuudistusta, mutta vähintään aselupamenettelyn kokonaistarkastelua. Erityisesti työryhmä esitti soveltuvuus selvityksestä luopumista, asiantuntijapalveluiden antamista yksinomaan ajanvarauksella ja asuinpaikkasidonnaisuudesta luopumista.

Poliisihallitus asetti huhtikuussa 2015 työryhmän pohtimaan aselupamenettelyn kehittämistarpeita ja suunnittelemaan tavoitetilan aselupamenettelyyn. Työryhmä toimitti selvityksensä sisäministeriölle toukokuussa 2015. Työryhmä ehdotti sähköisen asian vireillepanon käyttöön ottamista ja sähköistä asiankäsittelyä sekä kotipaikkasidonnaisuudesta, soveltuvuustestistä ja ampuma-aseluvan asekohtaisuudesta luopumista. Työryhmä esitti, että ampuma-aseet vietäisiin rekisteriin jo ennen niiden luvittamista. Selvityksessä todetaan, että aseturvallisuus ei kuitenkaan saa heiketä uudistusten myötä.

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman yhtenä tavoitteena on turhan sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen muun muassa sähköistämällä kiireettömiä asiointipalveluita. Sisäministeriön poliisiosaston ja Poliisihallituksen yhdessä vuonna 2010 valmistelemassa lupahallintostrategiassa tarkastellaan poliisin eri lupalajeja ja arvioidaan, kuinka lupaprosesseja voidaan edelleen sujuvoittaa. Poliisin lupahallintostrategian mukaisesti kaikkiin lupalajeihin tehdään samat kehittämistoimet, eli menettelyjä selkiytetään, otetaan käyttöön sähköinen asiointi, luovutaan kotipaikkasidonnaisuudesta ja käyntiasiointia vähennetään. Vastaavat uudistukset on tehty passeihin, henkilökortteihin ja yksityisen turva-alan säädöksiin.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on todennut ampuma-aseen peruuttamiseen liittyvässä kantelupäätöksessään vuonna 2015 (Dnro 3021/4/14), että ampuma-ase-laissa ei ole säädetty siitä, millä perusteella luvan peruuttamismenettely voidaan panna vireille tai on pantava vireille. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies pitää tätä ongelmallisena, koska vireilletulosta seuraa velvoite tehdä päätös aseiden väliaikaisesta haltuunotosta.

Sisäministeriö järjesti aselupamenettelyjen uudistamisesta koskevan kuulemistilaisuuden 26.11.2015, jossa kuultiin sidosryhmiä ja keskeisiä asealan järjestöjä. Kuulemistilaisuudessa asealan järjestöjen edustajat kannattivat

aselupamenettelyn uudistamista. Osa järjestöistä toivoi, että voisi olla mukana uudistamistyössä.

Tavoitteet

Uudistaa ja selkeyttää ampuma-aseen hankkimis- ja hallussapitolupaprosessia aseturvallisuutta vaarantamatta.

Tehtäväkuvaus

Tehtävänä on valmistella ampuma-aselupamenettelyä koskevan lainsäädännön uudistaminen hallituksen esityksen muotoon. Hankkeen aikana selvitetään ja tehdään perustellut ehdotukset erityisesti koskien seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Sähköisen asioinnin käyttöön ottaminen.
- Käyntiasioinnin vähentäminen.
- Kotipaikkasidonnaisuudesta luopuminen.
- Aseen esittämisen rajoittaminen.
- Soveltuvuustestin korvaaminen tehostetulla valvonnalla.
- Ampuma-aselupien peruuttamismenettely.

Organisointi

Hankkeen vastuuvastavalmistelijana toimii ylitarkastaja Elina Hirttiö ja säädösvalmisteluavustajana Paula Honkanen.

Hankkeen ohjausryhmänä toimii poliisiosaston johtoryhmä. Vastuuvastavalmistelijan työtä tukevat sisäministeriön poliisiosastolta neuvotteleva virkamies Johanna Kari ja poliisitarkastaja Seppo Sivula sekä Poliisihallituksen nimeämät edustajat.

Valmistelun yhteydessä kuullaan aktiivisesti ja säännöllisin väliajoin asiantuntijatahoja ja keskeisiä asealan järjestöjä.

Hankkeen osalta laaditaan erillinen viestintäsuunnitelma.

Kustannukset ja rahoitus

Kukin organisaatio maksaa asiantuntijoiden matka- ym. kulut. Muut mahdolliset kustannukset maksetaan momentilta 26.01.01. Hankkeeseen käytettävä työaika ja muut kulut kirjataan toiminto-seurantakohteelle 2000 520 100.

Ministeri

Petteri Orpo

Osastopäällikkö

Kauko Aaltomaa

Tiedoksi

Kansliapäällikkö Nerg
Erityisavustaja Kortelainen
Erityisavustaja Valkonen
Sisäministeriö viestintä
Sisäministeriö/poliisiosasto yksiköt
Sisäministeriö/oikeusyksikkö
Sisäministeriö/hallinto- ja kehittämisosasto
Poliisihallitus